

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	22 ธ.ค. 2555	22	7840	5

ร้อยเรื่อง
เมืองล้านนา
ปีที่ ๑๔

เที่ยวเมืองสองแคว แวะนมัสการ “พระพุทธรชินราช”

“เมืองพิษณุโลก นอกจากจะมีความสำคัญต่อประวัติศาสตร์การสงครามของไทยแล้ว ที่เมืองนี้ยังเป็นที่พักผ่อนของพระบรมวงศานุวงศ์ และในอดีตเคยเป็นเมืองราชธานีฝ่ายเหนือของเมืองแก่งสุ่มแม่น้ำยมและป่าม มีพระมหาอุปราชาปกครองติดต่อกันมาหลายพระองค์ อีกทั้งในปัจจุบันยังเป็นจังหวัดที่มีความสวยงามในด้านทิวทัศน์ธรรมชาติอยู่มากมาย ”

เมืองพิษณุโลกได้ชื่อว่าเป็นเมือง “สองแคว” ก็เพราะว่าเมืองนี้ตั้งอยู่ระหว่างแม่น้ำน่านกับแม่น้ำแควน้อย แต่เดิมนั้นแม่น้ำแควน้อยเปลี่ยนเส้นทางออกไปทาง 10 กิโลเมตร ที่ตั้งเมืองสองแควเก่าในปัจจุบันคือ บริเวณวัดจุฬามณี ซึ่งเป็นวัดเก่าแก่ของเมืองพิษณุโลก

ในบรรดาเมืองที่มีชื่อเสียงว่าเป็นเมืองโบราณและมีความสำคัญต่อประวัติศาสตร์ไทยนั้น เมืองพิษณุโลก ก็มีชื่ออยู่ในหลายๆ เมืองเก่าแก่ ทั้ง

ในฐานะที่เคยเป็นเมืองลูกหลวง หรือเมืองมหาอุปราชา และในฐานะของอดีตเมืองราชธานีของไทย นอกจากนั้นเมืองพิษณุโลกยังเป็นเมืองหน้าด่านต้องทำการต่อสู้ข้าศึกที่มารุกรานประเทศไทยทางภาคเหนือ ตลอดมาแทบทุกยุคสมัย บางครั้งแม้ว่าการศึกสงครามจะไม่ได้เกิดขึ้นในดินแดนพิษณุโลกเอง แต่ก็ต้องมีส่วนเกี่ยวข้องแก่การทัพศึกในด้านกำลังรบ หรือในทางเป็นฐานทัพด้วย

อย่างไรก็ตามแม้ว่าพิษณุโลกจะไม่มีซากปรักหักพังของโบราณสถานไว้ให้ชมมากเหมือนเมืองอยุธยาและสุโขทัย แต่เมืองพิษณุโลกก็ยังมีพระพุทธรชินราช อันเป็นปูชนียวัตถุที่สำคัญคู่บ้านคู่เมือง ดังที่พระบาท

ชื่อหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์	วันที่ 22 ก.ย. 2555	ปีที่ 22	ฉบับที่ 7840	หน้า 5
------------------------------------	------------------------	-------------	-----------------	-----------

สมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ได้ทรงพระราชนิพนธ์ไว้ในหนังสือเที่ยวเมืองพระร่วงว่า "... ถึงในเมืองพิษณุโลกจะไม่ขึ้นอะไรเหลืออยู่อีกเลย ขอแต่ให้มีพระพุทธรูปขึ้นราชเหลืออยู่ ยังคงอดได้เสมอว่า มีของควรดูควรชมอย่างหนึ่งอย่างยั้งในเมืองเหนือหรือว่าในเมืองไทยทั้งหมดก็ได้..."

เมืองพิษณุโลกนอกจากจะมีความสำคัญต่อประวัติศาสตร์การสงครามของไทยแล้ว ที่เมืองนี้ยังเป็นที่สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ทรงพระราชสมภพ และในอดีตเคยเป็นเมืองราชธานีฝ่ายเหนือของเมืองแถบลุ่มแม่น้ำยมและน่าน มีพระมหาอุปราชปกครองติดต่อกันมาหลายพระองค์ อีกทั้งในปัจจุบันยังเป็นจังหวัดที่มีความสวยงามในด้านทิวทัศน์ธรรมชาติอยู่มากมาย

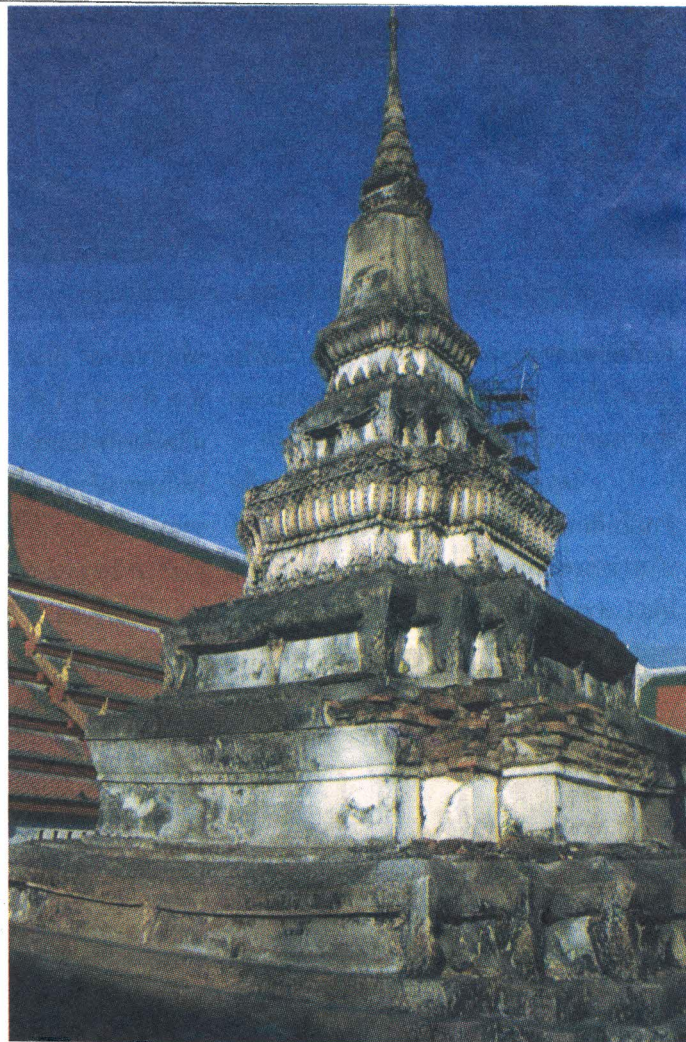
ในวันที่ผมมีโอกาสเดินทางไปนมัสการองค์พระพุทธรูปชินราชเจ้า ซึ่งประดิษฐานอยู่ในวิหารใหญ่ของวัดพระศรีมหาธาตุ สมดังคำร่ำลือว่าองค์พระพุทธรูปชินราชมีความงดงามที่สุดในบรรดาพระพุทธรูปของประเทศไทย ยิ่งเมื่อได้มาเห็นด้วยตาตัวเองแล้วละก็...สวยงามดังคำร่ำลือจริงๆ

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ทรงสรรเสริญความงามของพระพุทธรูปชินราชไว้ในหนังสือเที่ยวเมืองพระร่วง เมื่อราว 90 ปีก่อนว่า "...ตั้งแต่ข้าพเจ้าได้เห็นพระพุทธรูปมานักแล้ว ไม่เคยรู้สึกว่าคุณปลื้มใจจำเริญตาเท่าพระพุทธรูปชินราชเลย ที่ตั้งอยู่นั้นก็เหมาะนักหนา วิหารเหมาะพอเหมาะกับพระมีที่ดูได้ถนัด และองค์พระก็ตั้งต่ำพอดูได้ตลอดองค์ ไม่ต้องเข้าไปดูจนจ่อเกินไป และไม่ต้องแหงนคอตั้งบ่า แลดูแต่พระนาสิกพระ ยิ่งพิศไปยิ่งรู้สึกยินดีว่าไม่เชื่องลงมาเสียจากที่นั่น ถ้าพระพุทธรูปชินราชยังคงอยู่ที่พิษณุโลกตราบนาน เมืองพิษณุโลกจะเป็นเมืองที่ควรไปเที่ยวอยู่ตราบนาน..."

พระพุทธรูปชินราชของคณีนี้นี้เป็นที่เคารพสักการะบูชาของประชาชน

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	22 ธ.ย. 2555	22	7840	5

ทุกชั้นมาตั้งแต่สมัยโบราณ เป็นพระพุทธรูปองค์เดียวที่ปรากฏว่าพระมหากษัตริย์ไทยตั้งแต่สมัยอยุธยาจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ ได้เสด็จไปทรงสักการะบูชาตลอดมาทุกรัชกาล ในส่วนของตำนานการสร้างพระพุทธรูปชินราช มีหลักฐานปรากฏว่า พระมหาธรรมราชาที่ 1 (พญาลิไท) รัชกาลที่ 5 แห่งราชวงศ์พระร่วงกรุงสุโขทัยได้โปรดให้สร้างขึ้นพุทธศักราช 1900 พระพุทธรูปที่สร้างขึ้นในคราวเดียวกันนั้นมี 3 องค์ คือ พระพุทธชินราช พระพุทธชินสีห์และพระศรีศาสดา เมื่อการสร้างพระพุทธรูปสำเร็จแล้ว พระมหาธรรมราชาที่ 1 ได้โปรดให้อัญเชิญพระพุทธรูปชินราชประดิษฐาน ณ วิหารใหญ่ด้านทิศตะวันตก พระพุทธชินสีห์ประดิษฐาน ณ พระวิหารทิศเหนือ และพระศรีศาสดาประดิษฐาน ณ พระวิหารด้านใต้

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ทรงสร้างวัดเบญจมบพิตรขึ้น พระองค์ได้ทรงแสวงหาพระพุทธรูปทั้งในกรุงและหัวเมือง เพื่อนำมาประดิษฐานเป็นพระประธานในพระอุโบสถ ก็ยังหาไม่ได้เหมาะสมพระทัย ครั้นได้เสด็จประพาสเมืองพิษณุโลก ได้เสด็จไปนมัสการพระพุทธชินราช ทรงสรรเสริญพุทธลักษณะว่า

“จะหาพระพุทธรูปองค์ใดงามเสมอพระพุทธชินราชนั้นไม่มีอีกแล้ว”

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้

00084

NORTH CLIPPING 2556/

ชื่อหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์	วันที่ 22 ธ.ค. 2555	ปีที่ 22	ฉบับที่ 7840	หน้า 5
---	-------------------------------	--------------------	------------------------	------------------

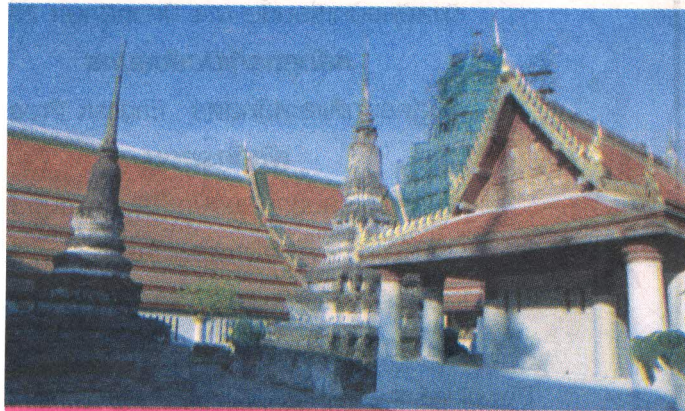

ชื่อหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์	วันที่ 22 ธ.ย. 2555	ปีที่ 22	ฉบับที่ 7340	หน้า 5
------------------------------------	------------------------	-------------	-----------------	-----------

ครั้งนี้จะอัญเชิญลงมาประดิษฐานที่วัดเบญจมบพิตร ก็เกรงว่า
ราษฎรชาวพิษณุโลกจะเสียใจ เพราะเป็นพระพุทธรูปประจำเมือง จึงโปรด
ให้ช่างขึ้นไปจำลองถ่ายแบบและหล่อขึ้นใหม่ ประดิษฐานเป็นพระประธาน
ในพระอุโบสถวัดเบญจมบพิตร กรุงเทพมหานคร เมื่อปี พ.ศ.2445
แล้วพระราชทานนามว่า “พระพุทธชินราช”

บริเวณด้านหลังของวิหารหลวงเป็นที่ตั้งของพระปรารค์ หรือ
พระศรีรัตนมหาธาตุ พระปรารค์องค์นี้สูง 18 วา ทางด้านตะวันออกมีบันได
ปูนขึ้นไปข้างบนถึงกลางองค์พระปรารค์ ซึ่งเป็นคูหาบรรจุพระบรมธาตุ
และยังมี “พระอัฐารศ” พระพุทธรูปยืนที่พระบรมไตรโลกนาถทรง
สร้างขึ้น ราวปี พ.ศ.2006

เมื่อมีโอกาสเดินทางไปเยือนจังหวัดพิษณุโลก อยากให้ลองแวะ
เข้าไปนมัสการพระพุทธชินราช พระพุทธรูปสำคัญคู่เมืองพิษณุโลก
นอกจากจะอิ่มเอิบในผลบุญแล้ว ท่านยังได้ชื่อว่ามีพระที่สวยงาม
ที่สุดในประเทศไทยอีกด้วย

จักรพงษ์ คำบุญเรือง
jakrapong@chiangmainews.co.th.